

Številka: 0070-7/2024
Ljubljana, dne 15. 11. 2024
EVA: 2024-2611-0041
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (skrajšani postopek) – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne pod točko sprejela naslednji
SKLEP:
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (EVA 2024-2611-0041) in ga predloži Državnemu zboru v obravnavo po skrajšanem postopku.
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka
Prejmejo:
<ul style="list-style-type: none">– Državni zbor Republike Slovenije,– Ministrstvo za zdravje,– Ministrstvo za finance,– Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,– Ministrstvo za solidarno prihodnost,– Ministrstvo za javno upravo,– Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
Predlaga se obravnava zakona po skrajšanem postopku skladno s 142. členom Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24), ker gre za manj zahtevne uskladitve zakona z drugimi zakoni – predvsem z Zakonom o skupnih temeljnih sistema plač v javnem sektorju in za druge manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona.

Namen sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu je predvsem uresničitev dogovorov, sprejetih v okviru pogajanj z reprezentativnimi sindikati, v okviru prenove plačnega sistema javnega sektorja.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Barbara Goričan, generalna direktorica Direktorata za socialne zadeve
- Mateja Nagode, generalna direktorica Direktorata za starejše in deinstitutionalizacijo

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Luka Mesec, minister
- Dan Juvan, državni sekretar,
- Simon Maljevec, minister za solidarno prihodnost,
- Luka Omladič, državni sekretar na Ministrstvu za solidarno prihodnost
- Mateja Nagode, generalna direktorica Direktorata za starejše in deinstitutionalizacijo
- mag. Barbara Goričan, generalna direktorica Direktorata za socialne zadeve

5. Kratek povzetek gradiva:

Predlagajo se spremembe in dopolnitve Zakona o socialnem varstvu z namenom realizacije sprejetega Dogovora o prenovi sistema plač in novih uvrstitvah delovnih mest in nazivov v plačne razrede v zdravstvu, socialnem varstvu in obvezni socialni varnosti, v okviru pogajanj oziroma usklajevanj Vlade RS z reprezentativnimi sindikati. Prav tako se naslavlja nujna sistemska ureditev pravnih praznin, ki bodo imele pozitiven učinek tako na kadrovsko problematiko, kakor tudi na ureditev pomanjkljivosti veljavne ureditve področja socialnega varstva.

Predmet dogovora v okviru navedenih pogajanj je bila med drugim sistemska ureditev interventne službe na Centrih za socialno delo, ki izven poslovnega časa v vseh nujnih in neodložljivih primerih na podlagi obvestila policije (v primerih ogroženosti otroka, zaznanega nasilja v družini, kadar oseba pod skrbništvom ali oseba s težavami v duševnem zdravju ali invalidna oseba ostane brez varstva in oskrbe, ali gre za starejšo osebo, ki se znajde v stiski), opravljajo naloge interventne službe. Zaradi uskladitve z delovnopravno zakonodajo se predlaga uvedba nove določbe (49.b člen ZSV), s katero se ureja ustrezen počitek strokovnih delavcev, hkrati pa nemoteno delovanje in lažjo organizacijo interventne službe.

Kot rezultat dogovora v okviru pogajanj se predlaga tudi dopolnitev Zakona o socialnem varstvu (nov 69.a člen in 70.a člen), ki bo omogočila zaposlitev kandidatov, ki še niso opravili strokovnega izpita za strokovne delavce oziroma strokovne sodelavce na področju socialnega varstva, izpolnjujejo pa ostale pogoje iz 69. oz. 70. člena Zakona o socialnem varstvu, pod odložnim pogojem, da v enem letu od zaposlitve izpolnijo manjkajoči pogoj, to je, da opravijo strokovni izpit.

Predlaga se dopolnitev Zakona o socialnem varstvu, z uvedbo novega naziva v okviru napredovanja strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive, z namenom vzpostavitve primerljivosti kariernega razvoja strokovnega kadra na področju socialnega varstva s kariernim razvojem v drugih plačnih sistemih.

Poleg navedenega se predlagajo še nekatere nujne sistemske rešitve, ki so namenjene odpravi pomanjkljivosti veljavne ureditve področja socialnega varstva in so navedene v nadaljevanju.

Predlaga se nova določba (54.b člen), s katero bi se vzpostavila pravna podlaga za zagotovitev krizne namestitve pri izvajalcih celodnevnega institucionalnega varstva za starejše osebe, za mlajše invalidne osebe, za odrasle duševno in telesno prizadete osebe ter za otroke, mladostnike, odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju ali za odrasle osebe, ki nujno potrebujejo takojšnjo pomoč zaradi socialnih, psiholoških, zdravstvenih ali drugih kriznih razmer.

Z novo določbo (54.c člen) se zagotovi pravna podlaga za sprejem predpisa ministra, pristojnega za institucionalno varstvo, s katerim se določijo postopki sprejema, premestitve in odpustov uporabnikov pri izvajalcih institucionalnega varstva ter postopek za sprejem v krizno namestitev pri izvajalcih kriznih namestitev. K podzakonskemu predpisu da soglasje minister, pristojen za socialno varstvo.

S spremembo Zakona o socialnem varstvu (novela ZSV-H) se je na novo urejala organizacijska struktura CSD, s katero se je za vodenje posamezne enote CSD določil pomočnik direktorja CSD, je bilo oblikovano določilo, ki pomanjkljivo opredeljuje pogoje, ki jih mora izpolnjevati kandidat za pomočnika direktorja CSD v primerjavi s pogoji, ki jih mora izpolnjevati kandidat za direktorja CSD. S predlogom določbe se naslavlja izenačitev izobrazbenega pogoja in potrebnih delovnih izkušenj na direktorja in pomočnika direktorja CSD.

Predlaga se nova določba Zakona o socialnem varstvu (68.č člen), s katero se izvajalci v javni mreži za področje delovanja varstveno delovnih centrov in zavodov za vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji, ki izvajajo storitve za osebe z motnjo v duševnem in telesnem razvoju, povezujejo v skupnosti, ki bodo opravljale določene naloge kot javna pooblastila.

K reševanju kadrovske problematike na področju socialnega varstva bo pripomogla tudi predlagana zakonska ureditev poklicnih kvalifikacij na področju socialnega varstva (70.b člen). Slednja se uveljavlja zaradi uskladitve področne zakonodaje z Zakonom o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (Uradni list RS, št. 39/16, 47/19, 92/21 in 76/23) in bo pravna podlaga za vodenje in odločanje v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij na področju socialnega varstva za regulirane poklice na področju socialnega varstva za državljane EU in državljane tretjih držav.

Zaradi zagotovitve ustreznega normiranja nagrad in priznanj na področju socialnega varstva, ki jih lahko podeli minister, se predlaga določitev vrste nagrad in števila nagrad za delo na področju socialnega varstva (sprememba 75. člena zakona).

Predlaga se nova določba, s katero se ureja supervizija za strokovne delavce in strokovne sodelavce na centrih za socialno delo.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Predlog zakona v letu 2024 in 2025 ne bo imel finančnih posledic, ker se bo Pravilnik o spremembah in dopolnitvi Pravilnika o napredovanju strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive, ki bo določil pogoje za napredovanje v nov naziv na področju socialnega

varstva, za katerega se pravna podlaga zagotavlja s predmetno novelo Zakona o socialnem varstvu, začel uporabljati šele s 1. 10. 2025 in mora biti sprejet do 30. 9. 2025, skladno z zavezanimi iz dogovora med reprezentativnimi sindikati in Vlado RS.

Ocenjujemo, da bo v dodatni naziv napredovalo skupno 90 javnih uslužbencev na področju socialnega varstva na leto (v obeh rokih za napredovanje – 1.1. in 1.7).

Ocenjeni finančni učinek tako za leto 2026 znaša 347.827 EUR (za 11 mesecev) ter za leto 2027 379.447 EUR (za 12 mesecev).

Sredstva so zagotovljena v okviru načrtovanih sredstev na proračunskih postavkah MDDSZ in MSP, iz katerih se financira dejavnost izvajalcev na področju socialnega varstva.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	-	-	0	0
Ministrstvo za solidarno prihodnost	Nov ukrep: Krizne namestitve	Nova PP: Krizne namestitve, 54. b člen ZSV	0,00	500.000
Ministrstvo za solidarno prihodnost	Nov ukrep: Javna pooblastila skupnosti izvajalcev VDC in CUDV	Nova PP: Javna pooblastila skupnosti izvajalcev VDC in CUDV	0,00	90.000

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za solidarno prihodnost	231657 Zagotavljanje pravic in razvoj sistema dolgotrajne oskrbe	4112 Transferji za zagotavljanje socialne varnosti	0,00	500.000
Ministrstvo za solidarno prihodnost	231139 Dejavnost varstveno-delovnih centrov	4133 Tekoči transferji v javne zavode	0,00	90.000
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR				
/				
8. Predstavitev sodelovanja javnosti:				
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:			DA/NE	
/				
9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:			DA/NE	
10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:			DA/NE	
Luka Mesec minister				
Priloga: - predlog sklepa Vlade RS, - predlog zakona.				

Datum:
Številka:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (EVA 2024-2611-0041) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

Barbara Kolenko Helbl,
generalna sekretarka

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Ministrstvo za solidarno prihodnost,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu – skrajšani postopek

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

Sistem socialnega varstva je v Republiki Sloveniji urejen z Zakonom o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO, 196/21 – ZDOsk, 82/23 in 84/23 – ZDOsk-1; v nadaljnjem besedilu: ZSV), ki se obvezno uporablja od 28. 11. 1992. Z njim se zagotavlja izvajanje socialno varstvene dejavnosti, ki obsega preprečevanje in reševanje socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva.

Predlagajo se spremembe in dopolnitve Zakona o socialnem varstvu z namenom realizacije sprejetega Dogovora o prenovi sistema plač in novih uvrstitvah delovnih mest in nazivov v plačne razrede v zdravstvu, socialnem varstvu in obvezni socialni varnosti, v okviru pogajanj oziroma usklajevanj Vlade RS z reprezentativnimi sindikati. Prav tako se naslavlja nujna sistemska ureditev pravnih praznin, ki bodo imele pozitiven učinek tako na kadrovsko problematiko, kakor tudi na ureditev pomanjkljivosti veljavne ureditve področja socialnega varstva.

Predmet dogovora v okviru navedenih pogajanj je bila med drugim sistemska ureditev interventne službe na Centrih za socialno delo. Centri za socialno delo izven poslovnega časa v vseh nujnih in neodložljivih primerih na podlagi obvestila policije (v primerih ogroženosti otroka, zaznanega nasilja v družini, kadar oseba pod skrbništvom ali oseba s težavami v duševnem zdravju ali invalidna oseba ostane brez varstva in oskrbe, ali gre za starejšo osebo, ki se znajde v stiski), opravljajo naloge interventne službe. Zaradi uskladitve z delovnopravno zakonodajo se predlaga uvedba nove določbe (49.b člen ZSV), z namenom ureditve dnevnega in tedenskega počitka delavcev na CSD, ki opravljajo redne delovne naloge in so obenem tudi v pripravljenosti na domu za opravljanje nalog interventne službe. Predlaga se določba, da se čas pripravljenosti na domu ne všteva v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti in ureditev dnevnega in tedenskega počitka v obdobju, ki ne sme biti daljše od dveh mesecev, ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja delovna razmerja. S predlagano ureditvijo bi zagotovili ustrezen počitek strokovnim delavcem, hkrati pa nemoteno delovanje in lažjo organizacijo interventne službe.

Kot rezultat dogovora v okviru pogajanj se predlaga tudi dopolnitev Zakona o socialnem varstvu (nov 69.a člen in 70.a člen), ki bo omogočila zaposlitev kandidatov, ki še niso opravili strokovnega izpita za strokovne delavce oziroma strokovne sodelavce na področju socialnega varstva, izpolnjujejo pa ostale pogoje iz 69. oz. 70. člena Zakona o socialnem varstvu, pod odložnim pogojem, da v enem letu od zaposlitve izpolnijo manjkajoči pogoj, to je, da opravijo strokovni izpit. Navedeni dopolnitvi bosta pripomogli k reševanju kadrovske problematike na področju socialnega varstva. Kandidatom, ki nameravajo opraviti strokovni izpit na področju socialnega varstva bo na ta način omogočeno vstopiti na trg dela.

V okviru prenove plačnega sistema plač v javnem sektorju je bilo zaznano, da je karierni razvoj primerljivih kadrov - strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev v drugih plačnih sistemih znotraj javnega sektorja (npr. področje vzgoje in izobraževanja), ugodnejši, kot karierni razvoj strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva.

Zaradi navedenih razlogov se predlaga dopolnitev Zakona o socialnem varstvu, z uvedbo novega naziva v okviru napredovanja strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive, z namenom vzpostavitve primerljivosti kariernega razvoja strokovnega kadra na področju socialnega varstva s kariernim razvojem v drugih plačnih sistemih. S predlagano spremembo se bo uredil karierni razvoj strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva z uvedbo tretjega naziva, to je svetnik oziroma višji svetnik. Za VI. tarifni razred (višješolska izobrazba) se torej predlaga dodaten naziv »svetnik«, za VII. tarifni razred (visokošolska izobrazba) pa dodaten naziv »višji svetnik«.

Poleg navedenega se predlagajo še nekatere v nadaljevanju navedene systemske rešitve.

Predlaga se nova določba (54.b člen), s katero bi se vzpostavila pravna podlaga za zagotovitev krizne namestitve pri izvajalcih celodnevnega institucionalnega varstva za starejše osebe, za mlajše invalidne osebe, za odrasle duševno in telesno prizadete osebe ter za otroke, mladostnike, odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju ali za odrasle osebe, ki nujno potrebujejo takojšnjo pomoč zaradi socialnih, psiholoških, zdravstvenih ali drugih kriznih razmer.

Z novo določbo (54.c člen) se zagotovi pravna podlaga za sprejem predpisa ministra, pristojnega za institucionalno varstvo, s katerim se določijo postopki sprejema, premestitve in odpustov uporabnikov pri izvajalcih institucionalnega varstva ter postopek za sprejem v krizno namestitev pri izvajalcih kriznih namestitev. K podzakonskemu predpisu da soglasje minister, pristojen za socialno varstvo.

Ob spremembi Zakona o socialnem varstvu (novela ZSV-H), s katero se je na novo urejala organizacijska struktura CSD, s katero se je za vodenje posamezne enote CSD določil pomočnik direktorja CSD, se je oblikovalo določilo, ki pomanjkljivo opredeljuje pogoje, ki jih mora izpolnjevati kandidat za pomočnika direktorja CSD v primerjavi s pogoji, ki jih mora izpolnjevati kandidat za direktorja CSD. S predlogom določbe se naslavlja izenačitev izobrazbenega pogoja in potrebnih delovnih izkušenj.

Predlaga se nova določba Zakona o socialnem varstvu (68.č člen), s katero bi se omogočilo, da se izvajalci v javni mreži za področje delovanja varstveno delovnih centrov in zavodov za vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji, ki izvajajo storitve za osebe z motnjo v duševnem in telesnem razvoju, povezujejo v skupnosti, ki bodo opravljale določene naloge kot javna pooblastila.

K reševanju kadrovske problematike bo pripomogla tudi predlagana zakonska ureditev poklicnih kvalifikacij na področju socialnega varstva (70.b člen). Slednja se uveljavlja zaradi uskladitve področne zakonodaje z Zakonom o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (Uradni list RS, št. 39/16, 47/19, 92/21 in 76/23) in bo pravna podlaga za vodenje in odločanje v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij na področju socialnega varstva za regulirane poklice na področju socialnega varstva za državljane EU in državljane tretjih držav. Navedena ureditev bo pripomogla tudi k reševanju kadrovske problematike na področju socialnega varstva.

Zaradi zagotovitve ustreznega normiranja nagrad in priznanj na področju socialnega varstva, ki jih lahko podeli minister, se predlaga določitev vrste nagrad in števila nagrad za delo na področju socialnega varstva (sprememba 75. člena zakona). Za dosežke za delo na področju socialnega varstva se lahko podelijo: ena nagrada za življenjsko delo na področju socialnega varstva, dve nagradi za izjemne dosežke na področju socialnega varstva, tri priznanja za vidne dosežke na posameznih področjih dela socialnega varstva.

Predlaga se nova določba, s katero se ureja supervizija za strokovne delavce in strokovne sodelavce na centrih za socialno delo.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je uskladitev zakonodaje na področju socialnega varstva s prenovo plačnega sistema v javnem sektorju, torej uskladitev Zakona o socialnem varstvu z določbami Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju oziroma s sprejetimi dogovori v okviru pogajanj glede prenove plačnega sistema v javnem sektorju.

S predlaganimi spremembami se zasleduje tudi cilj zagotovitve strokovnosti kadra na področju socialnega varstva, ki ga na terenu primanjkuje, z omogočanjem zaposlitve kandidatov, ki še niso opravili strokovnega izpita za strokovne delavce oziroma strokovne sodelavce na področju socialnega varstva. Predviden je pogoj opravljenega strokovnega izpita za strokovne delavce oziroma strokovne sodelavce, da se na ta način kandidata že zaposli pod odložnim pogojem.

Uvedba novega naziva pri napredovanju strokovnega kadra na področju socialnega varstva bo pripomogla k vzpostavitvi primerljivosti kariernega razvoja strokovnega kadra na področju socialnega varstva s kariernim razvojem na področju vzgoje in izobraževanja.

S tem se bo zagotovila primerljivost napredovanj strokovnega kadra na dveh primerljivih področjih. Hkrati se s tem omogoča tudi kasnejše enostavnejše prehajanje strokovnega kadra z nazivi med primerljivimi področji dela znotraj javnega sektorja.

Cilj je dopolniti karierni razvoj strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva z uvedbo tretjega naziva. S tem se vzpostavlja tudi dodatna motivacija v kariernem razvoju strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev, podaljša se obdobje kariernega napredovanja in omogoča razširitev ter poglobitev znanja in prenos tako pridobljenega znanja med izvajalce socialnega

Cilj je tudi sistemska ureditev interventne službe na Centrih za socialno delo zaradi uskladitve z delovnopravno zakonodajo se predlaga uvedba nove določbe, z namenom ureditve dnevnega in tedenskega počitka delavcev na centrih, ki opravljajo redne delovne naloge in so obenem tudi v pripravljenosti na domu za opravljanje nalog interventne službe. S predlagano ureditvijo bi zagotovili ustrezen počitek strokovnim delavcem, hkrati pa nemoteno delovanje in lažjo organizacijo interventne službe.

Vzpostavlja se tudi pravna podlaga za vodenje in odločanje v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij na področju socialnega varstva ter izdajanje potrdil o pridobljenih poklicnih kvalifikacijah v skladu z 69. in 70. členom ZSV, kar bi prav tako razširilo nabor kadra na področju socialnega varstva in implementacijo Direktive Evropskega parlamenta in Sveta.

Cilj je nasloviti tudi nekaj sistemskih pomanjklivosti oziroma pravnih praznin, ki niso urejene ali pa so pomanjkljivo urejene. Ureditev bo pripomogla k uspešnemu izvajanju delovnih nalog na področju varstvu in uspešnemu izvajanju storitev, ki so namenjene odpravljanju socialnih stisk in težav.

2.2 Načela

1. Načelo strokovnosti:

Na podlagi 69. člena ZSV socialno varstvene storitve opravljajo strokovni delavci in strokovni sodelavci. Poklic strokovnega delavca in strokovnega sodelavca na področju socialnega varstva je visokokvalificiran poklic, ki zahteva ustrezno izobrazbo. Utemeljen je v spoznanjih različnih znanosti oz. znanstvenih disciplin. Izobraževanje mora strokovnim delavcem in strokovnim sodelavcem na področju socialnega varstva omogoči široko razgledanost, pridobitev teoretičnih znanj, ki so potrebna za opravljanje tega poklica in ustrezne praktične izkušnje. Strokovni delavci in strokovni sodelavci

morajo svoje delo opravljati strokovno korektno, v skladu z najnovejšimi strokovnimi oz. znanstvenimi spoznanji in etičnimi načeli.

Strokovni delavci in strokovni sodelavci morajo biti usposobljeni za razvijanje poklica strokovnega delavca in strokovnega sodelavca po ZSV in prevzemanje novih nalog; pri svojem delu se morajo biti sposobni odzivati na spremembe v družbi. Svoje delo morajo stalno prilagajati specifikam dela na področju socialnega varstva. Strokovnim delavcem in strokovnim sodelavcem je treba omogočiti kakovostne pogoje (ustrezne normative in materialne pogoje) za delo.

2. Načelo vseživljenjskega učenja in profesionalnega razvoja

K izbiri poklica strokovnega delavca in strokovnega sodelavca je treba spodbujati najbolj kakovostne in poklicno motivirane posameznike. Strokovni delavci in strokovni sodelavci morajo imeti razvite sposobnosti za vseživljenjsko učenje. Za doseganje kakovostnega strokovnega dela na področju socialnega varstva in profesionalnega razvoja strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev je treba zagotoviti povezavo med začetnim izobraževanjem, uvajanjem v poklic ter sistemom nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev. Strokovnim delavcem in strokovnim sodelavcem je treba omogočiti kakovostne pogoje za izobraževanje in stalni profesionalni razvoj.

3. Načelo mobilnosti

Mobilnost strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev predstavlja enega od ključnih dejavnikov poklicnega izpopolnjevanja in doseganja višjih standardov strokovnega dela. Mobilnost lahko obravnavamo znotraj države, med državami, med različnimi ravni šolanja ter glede na prehajanja med poklicem strokovnega delavca in strokovnega sodelavca na področju socialnega varstva in ostalimi primerljivimi poklici. Temeljni cilj mobilnosti naj bi bil dvig kakovosti dela strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev, spodbujanje in prenos inovacij, podpora transparentnosti izobraževalnih sistemov, krepitev evropske dimenzije ter pridobivanje znanja in kompetenc v drugih okoljih.

S predlogom zakona se ne posega v temeljna načela veljavnega ZSV.

Pri tem se zagotavlja predvsem načelo enake obravnave, učinkovitosti in kakovosti znotraj javnega sektorja. Zagotavlja se uresničevanje temeljnih načel plačnega sistema, in sicer enako plačilo za delo na primerljivih delovnih mestih, nazivih in funkcijah, transparentnost in stimulativnost plač.

Predlagane spremembe in dopolnitve zakona ne spreminjajo temeljnih načel veljavnega zakona.

2.3. Poglavitne rešitve

S predlogom zakona se uvaja nov naziv v okviru napredovanja strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive.

Takšna rešitev dopolnjuje uveljavljeni sistem napredovanja strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive in zagotavlja primerljivost s sistemom vzgoje in izobraževanja.

S predlogom zakona se za VI. tarifni razred (višješolska izobrazba) uvaja dodaten naziv »svetnik«, za VII. tarifni razred (visokošolska izobrazba) pa dodaten naziv »višji svetnik«.

Z institutom zaposlitve pod odložnim pogojem se rešuje tudi kadrovska problematika pri zaposlovanju na področju socialnega varstva.

Uveljavitev predloga zakona je petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom Republike Slovenije, s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in pravom Evropske unije.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA SREDSTVA

Predlog zakona bo imel finančne posledice za državni proračun iz naslova uvedbe novega naziva na področju socialnega varstva šele od leta 2026 dalje.

Finančne posledice, ki se nanašajo na ostala področja dela iz pristojnosti Ministrstva za solidarno prihodnost so razvidne iz tabele 7.a, II. tega gradiva.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG TEGA ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva so zagotovljena v okviru načrtovanih sredstev na proračunskih postavkah MDDSZ in MSP, iz katerih se financira dejavnost izvajalcev na področju socialnega varstva.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravom Evropske unije.

Ureditve napredovanja v nazive v drugih sistemih:

Hrvaška

Napredovanje strokovnih delavcev je urejeno v 263. členu zakona, ki ureja socialno varstvo (Zakon o socialni skrbi). Strokovni delavci na področju socialnega varstva lahko napredujejo v naziv mentor in svetovalec. Ravni, ustrezne nazive, pogoje in način napredovanja strokovnih delavcev v socialnovarstveni dejavnosti podrobneje določi minister. Pravilnik (Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o razini, odgovarajućem zvanju, uvjetima i načinu napredovanja stručnih radnika u djelatnosti socialne skrbi).

Ureditve v drugih pravnih sistemih niso splošno znane.

Ureditev zaposlitve pod odložnim pogojem opravljanja strokovnega izpita na področju socialnega varstva, poklicne kvalifikacije ter drugih predlagane systemske rešitve:

Ureditve v drugih pravnih sistemih niso splošno znane.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Predlog zakona nima posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Predlog zakona nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlagane spremembe bodo pozitivno vplivale na socialno področje. Dodatna možnost kariernega razvoja strokovnega kadra na področju socialnega varstva bo pripomogla h kvalitetnejšemu izvajanju socialno varstvene dejavnosti in večji motiviranosti strokovnega kadra za delo na področju socialnega varstva. Okrepila se bo kadrovska zmogljivost za področje socialnega dela, uvedba dodatnega strokovnega naziva strokovnega kadra na področju socialnega varstva in posledično dodatna možnost napredovanja bo pripomogla k reševanju kadrovskih težav, ki se v praksi pojavljajo na socialnem področju. Tudi zaposlitev pod odložnim pogojem opravljanja strokovnega izpita bo pripomogla k reševanju kadrovske problematike. S predlaganimi sistemskimi rešitvami se bodo zapolnile pravne praznine na področju socialnega varstva.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Za izvajanje zakona je pristojno MDDSZ, ki bo na običajen način zagotovilo tudi obveščanje strokovne javnosti o novostih v predlogu zakona.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona spremlja MDDSZ v skladu s svojimi pristojnostmi.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Predlog zakona je povezan s prenovo plačnega sistema v javnem sektorju, ki ga vodi Ministrstvo za javno upravo.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

V postopku priprave predloga predpisa je sodelovala strokovna javnost. Poleg reprezentativnih sindikatov so bili vključeni v pripravo predlogov tudi javni zavodi, Skupnost centrov za socialno delo in Ministrstvo za solidarno prihodnost, ki na podlagi 38.c člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23) opravlja naloge socialnega varstva v delu, ki se nanaša na institucionalno varstvo, pomoč družini na domu, vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji, kar normativno ureja Zakon o socialnem varstvu. Predlagane spremembe in dopolnitve so bile predstavljene tudi na seji Strokovnega sveta ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

**8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA
PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA (OSEBNO IME IN NAZIV FIZIČNE OSEBE ALI FIRMA IN
NASLOV PRAVNE OSEBE)**

Pri pripravi predloga zakona ni sodeloval zunanji strokovnjak niti pravna oseba.

**9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU
DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES**

- Luka Mesec, minister
- Dan Juvan, državni sekretar,
- Simon Maljevec, minister za solidarno prihodnost,
- Luka Omladič, državni sekretar na Ministrstvu za solidarno prihodnost
- Mateja Nagode, generalna direktorica Direktorata za starejše in deinstitucionalizacijo
- mag. Barbara Goričan, generalna direktorica Direktorata za socialne zadeve

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

49.b člen se spremeni tako, da se glasi:

»49.b člen

Center za socialno delo opravlja naloge interventne službe izven poslovnega časa centra za socialno delo.

V interventno službo se vključijo strokovni delavci, ki imajo najmanj pet let delovnih izkušenj in opravljajo naloge v primerih ogroženosti otroka, zaznanega nasilja v družini, kadar oseba pod skrbništvom ali oseba s težavami v duševnem zdravju ali invalidna oseba ostane brez varstva in oskrbe, ali gre za starejšo osebo, ki se znajde v stiski.

Pripravljenost na domu pomeni dosegljivost izven delovnega mesta po telefonu, z namenom, da je zagotovljena možnost svetovanja in v primeru potrebe prihod na delovno mesto ali intervencije na terenu.

Pripravljenost na domu se ne všteva v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti. Če mora strokovni delavec v času pripravljenosti na domu dejansko delati, se te ure vštevajo v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti oziroma kot delo, opravljeno preko polnega delovnega časa ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja delovna razmerja. Dnevni in tedenski počitek v povprečnem minimalnem trajanju, kot je določen z zakonom, ki ureja delovna razmerja, se zagotavlja obdobju, ki ne sme biti daljše od dveh mesecev.«.

2. člen

Za spremenjenim 49.b členom se doda nov, 49.c člen, ki se glasi:

»49. c člen

Strokovni delavci in strokovni sodelavci, ki na centrih za socialno delo izvajajo socialnovarstvene storitve, javna pooblastila ali naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi, se vključujejo v supervizijo.«.

3. člen

Za 54.a členom se doda nov, 54.b člen, ki se glasi:

»Med izvajalci institucionalnega varstva iz 50., 51., 52. in 54. člena tega zakona, ki storitev izvajajo v mreži javne službe, minister, pristojen za institucionalno varstvo, s sklepom določi izvajalce, ki zagotavljajo krizne namestitve za starejše osebe, za mlajše invalidne osebe, za odrasle duševno in telesno prizadete osebe ter za otroke, mladostnike, odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju ali za odrasle osebe, ki nujno potrebujejo takojšnjo pomoč zaradi socialnih, psiholoških, zdravstvenih ali drugih kriznih razmer. Sklep o določitvi izvajalcev iz prejšnjega stavka ministrstvo, pristojno za institucionalno varstvo, objavi na svoji spletni strani.

Krizna namestitev osebe iz prejšnjega odstavka se zagotovi na podlagi mnenja pristojnega centra za socialno delo v trajanju do 21 dni, z možnostjo enkratnega podaljšanja, če po mnenju krajevnega pristojnega centra za socialno delo vrnitev osebe v domače okolje oziroma vključitev v namestitev in oskrbo v drugi organizirani obliki še ni mogoča.

Krajevno pristojni center za socialno delo v času trajanja krizne namestitve sodeluje z osebo pri načrtovanju in izvajanju aktivnosti za vrnitev v domače okolje oziroma za prehod v namestitev in oskrbo v drugi organizirani obliki.

Če vrnitev v domače okolje oziroma prehod v namestitev in oskrbo v drugi organizirani obliki ni mogoča, se uredi sprejem v institucionalno varstvo v skladu s pravilnikom, ki ureja postopke pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva

Osebam, ki zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni ne zmorejo prevoza z osebnim oziroma javnim prevozom, se prevoz v ali iz krizne namestitve zagotovi z nenujnim reševalnim prevozom osebe. Nenujni reševalni prevoz pri dispečerski službi zdravstva naroči krajevno pristojni center za socialno delo. Izvajalec nenujnega reševalnega prevoza je javni zdravstveni zavod ali druga pravna ali fizična oseba s koncesijo za izvajanje zdravstvene dejavnosti, ki izpolnjuje pogoje iz pravilnika, ki določa prevoze pacientov. Ura nenujnega reševalnega prevoza se obračuna v skladu z metodologijo, kot je določena za uro mobilnega reševalnega vozila v sistemu nujne medicinske pomoči.

Sredstva za financiranje stroškov nenujnih reševalnih prevozov, nezasedenih mest ter stroški krizne namestitve iz tega člena se financirajo iz proračuna Republike Slovenije.

Potrebno dokumentacijo za sprejem, način poročanja in objave prostih zmogljivosti in način vlaganja zahtevkov za kritje stroškov kriznih namestitev podrobneje določi minister, pristojen za institucionalno varstvo v podzakonskem predpisu iz 54.c člena zakona.«.

4. člen

Za novim, 54.b členom, se doda nov, 54.c člen, ki se glasi:

»54.c

»Postopek za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva odraslih v obliki dnevnega ali celodnevnega institucionalnega varstva, postopek pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva v varstveno delovnih centrih, postopek sprejema, premestitve in odpusta v drugi družini ter postopek pri sprejemu v krizno namestitev starejših oseb, mlajših invalidnih oseb, odraslih duševno in telesno prizadetih oseb ter otrok, mladostnikov in odraslih oseb z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju, oziroma odraslih oseb, ki nujno potrebujejo takojšnjo pomoč zaradi nasilja v družini ali zaradi drugih okoliščin, ki povzročajo neposredno ogroženost in stisko osebe, predpiše minister, pristojen za institucionalno varstvo v soglasju z ministrom, pristojnim za socialne zadeve.«.

5. člen

V 57. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na določbo tretjega odstavka prejšnjega člena je lahko za pomočnika direktorja na enoti centra za socialno delo imenovana tudi oseba, ki ima najmanj višjo strokovno izobrazbo iz 69. člena tega zakona in dvajset let delovnih izkušenj, od tega najmanj pet let na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih na področju dejavnosti socialnega varstva, ki jo opravlja ta socialno varstveni zavod in opravljen strokovni izpit po tem zakonu.«.

6. člen

Za 68.c členom se doda nov, 69.č člen, ki se glasi:

»68.č člen

Skupnosti izvajalcev, ki zastopajo področje storitev za osebe z motnjami v duševnem in telesnem razvoju ter drugimi oviranostmi v okviru delovanja javne mreže varstveno delovnih centrov in zavodov za usposabljanje (v nadaljevanju: področje dejavnosti), se povezujejo za namene opravljanja naslednjih nalog kot javna pooblastila:

1. obravnavajo strokovna vprašanja s področja dejavnosti in z oblikovanjem predlogov sodelujejo pri pripravi sistemskih rešitev,
2. na podlagi predhodnega mnenja ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, oblikujejo pravila za vodenje sistemov, ki tvorijo poenoten informacijski sistem na področju dejavnosti,
3. vzpostavijo, vodijo, vzdržujejo in nadzorujejo ter upravljajo zbirko podatkov s področja nalog javnega pooblastila,
4. načrtujejo in izvajajo izobraževanja za delavce na področju dejavnosti, ki niso strokovni delavci ali strokovni sodelavci po tem zakonu,
5. v skladu z veljavnimi normativi in standardi iz drugega odstavka 11. člena tega zakona s soglasjem ministra določajo podrobnejše standarde za izvajanje posameznih vrst oskrbe in kriterije za določitev vrst oskrbe glede na ocenjene potrebe uporabnikov storitev na področju dejavnosti.«.

7. člen

Za 69. členom se doda nov, 69.a člen, ki se glasi:

»69. a člen

Kandidata, ki je prijavljen na javnem razpisu za zasedbo delovnega mesta na področju socialnega varstva, za katerega se zahteva opravljen strokovni izpit za strokovne delavce na področju socialnega varstva, se lahko zaposli brez opravljenega strokovnega izpita za strokovne delavce na področju socialnega varstva, če izpolnjuje vse ostale pogoje iz prejšnjega člena, če na javnem razpisu ni prijavljenega kandidata, ki izpolnjuje vse pogoje za zasedbo delovnega mesta, pod pogojem, da v enem letu od zaposlitve uspešno opravi strokovni izpit za strokovne delavce na področju socialnega varstva.«.

8. člen

Za 70. členom se doda nov, 70.a člen, ki se glasi:

»70. a člen

Kandidata, ki je prijavljen na javnem razpisu za zasedbo delovnega mesta na področju socialnega varstva, za katerega se zahteva opravljen strokovni izpit za strokovne sodelavce na področju socialnega varstva, se lahko zaposli brez opravljenega strokovnega izpita za strokovne sodelavce na področju socialnega varstva, če izpolnjuje vse ostale pogoje iz prejšnjega člena, , če na javnem razpisu ni prijavljenega kandidata, ki izpolnjuje vse pogoje za zasedbo delovnega mesta, pod pogojem, da v enem letu od zaposlitve uspešno opravi strokovni izpit za strokovne sodelavce na področju socialnega varstva.«.

9. člen

Za novim 70.a členom se doda nov, 70.b člen, ki se glasi:

»70.b člen

Tuji državljani lahko pridobijo poklicno kvalifikacijo za regulirana poklica strokovni delavec in strokovni sodelavec na področju socialnega varstva po postopkih in pogojih iz tega člena.

Strokovnjakom, ki imajo v drugi državi članici Evropske unije, državi Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarski konfederaciji pridobljeno poklicno kvalifikacijo in izpolnjujejo pogoje iz 69. oziroma 70. člena tega zakona, se poklicna kvalifikacija prizna po postopku, ki ga določa zakon, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev.

Strokovnjakom, ki so državljanom tretjih držav, se poklicna kvalifikacija prizna ob izpolnjevanju pogojev, določenih v 69. in 70. členu tega zakona v skladu z določbami II. in III. poglavja Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (Uradni list RS, št. 39/16, 47/19, 92/21 in 76/23, v nadaljnjem besedilu: ZPPPK).

Strokovnjaki iz prejšnjega odstavka morajo poleg dokazil, določenih v ZPPPK, vlogi priložiti tudi dokazilo o ovrednotenju v tujini pridobljene izobrazbe v postopku vrednotenja izobraževanja, ki ga vodi ENIC-NARIC center.«.

10. člen

V 74. členu se v prvem odstavku za besedo »mentor« veznik »in« nadomesti z vejico in doda besedilo »in svetnik« ter za besedno zvezo »samostojni svetovalec« veznik »in« nadomesti z vejico in doda besedilo »in višji svetnik«.

11. člen

V 75. členu se v prvem odstavku besedilo »uspehe pri delu«, nadomesti z besedilom »dosežke za delo«.

Doda se nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Za dosežke iz prejšnjega odstavka se vsako leto lahko podelijo:

- ena nagrada za življenjsko delo na področju socialnega varstva,
- dve nagradi za izjemne dosežke na področju socialnega varstva,
- tri priznanja za vidne dosežke na posameznih področjih dela socialnega varstva.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

12. člen

Podzakonski akt iz 54.c člena tega zakona v treh mesecih od uveljavitve tega zakona sprejme minister, pristojen za institucionalno varstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za socialno varstvo.

13. člen

Pravilnik o napredovanju strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive (Uradni list RS, št. 107/00, 31/01, 88/01, 78/22 in 94/24) se uskladi z določbami tega zakona do 30. 9. 2025.

14. člen

. Minister, pristojen za socialno varstvo, izda podzakonski akt iz 75. člena zakona, do 31. 3. 2025.

KONČNA DOLOČBA

15. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi, uporabljati se začne petnajsti dan po objavi, razen 49.c člena zakona, ki se začne uporabljati 1. januarja 2026.

III. OBRAZLOŽITVE K ČLENOM

K 1. členu:

ZSV v 49. členu določa, da center za socialno delo opravlja nalogo interventne službe, ki posreduje v vseh nujnih in neodložljivih primerih na podlagi obvestila policije v primerih ogroženosti otroka, zaznanega nasilja v družini, kadar oseba, ki nima popolne poslovne sposobnosti, ostane brez varstva in oskrbe ali gre za starejšo osebo, ki je brez svojcev in se znajde v hudi stiski.

Delovanje interventne službe ureja Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini v 17. členu. Naloga interventne službe ni posredovati le v primeru nasilja v družini, zato je primerno, da se organizacija interventne službe uredi enotno za vse naloge interventne službe ter da se uredi z zakonom in ne podzakonskim aktom.

ZDR-1 v 155. členu določa, da ima delavec v obdobju 24 ur pravico do počitka, ki traja nepretrgoma najmanj 12 ur. Delavec, ki mu je delovni čas neenakomerno razporejen ali začasno prerazporejen, ima v obdobju 24 ur pravico do počitka, ki traja nepretrgoma najmanj 11 ur. 156. člen ZDR-1 tedenski počitek ureja na način, da ima delavec v obdobju sedmih zaporednih dni, pravico do počitka v trajanju najmanj 24 neprekinjenih ur. Če mora delavec zaradi objektivnih, tehničnih in organizacijskih razlogov delati na dan tedenskega počitka, se mu zagotovi tedenski počitek na kakšen drug dan v tednu. Minimalno trajanje tedenskega počitka, se upošteva kot povprečje v obdobju 14 zaporednih dni.

Tretji odstavek 158. člena ZDR-1 pa dovoljuje izjemo, da v dejavnostih oziroma za delovna mesta, vrsto dela ali poklice v primerih iz četrtega odstavka istega člena se lahko z zakonom ali kolektivnimi pogodbami na ravni dejavnosti določi da se dnevni ali tedenski počitek v povprečnem minimalnem trajanju, kot je določen z zakonom, zagotavlja v določenem daljšem časovnem obdobju, ki ne sme biti daljše od šest mesecev. Četrty odstavek določa v katerih dejavnostih oz. za katera delovna mesta, vrsto dela ali poklice se to lahko določi, in sicer v primerih kjer narava dela zahteva stalno prisotnost, kjer narava dejavnosti zahteva kontinuirano zagotavljanje dela ali storitev, ali v primerih predvidenega neenakomernega ali povečanega obsega dela.

Naloge interventne službe nedvomno predstavljajo vrsto dela, katerega narava zahteva pripravljenost na domu. Vnaprej ni mogoče predvideti potreb po intervencijah, da bi lahko na kak drugačen način, npr. z neenakomerno razporejenim delovnim časom, zagotovili opravljanje nalog. Ker so v pripravljenosti na domu strokovni delavci centra za socialno delo, ki opravljajo delo tudi dopoldan pred pripravljenostjo na domu oz. naslednji dan po pripravljenosti na domu, je treba ustrezno urediti njihov dnevni in tedenski počitek. Primerno bi bilo, da se v skladu s tretjim in četrtem odstavkom 158. člena ZDR-1 ter v povezavi z 155. in 156. členom ZDR-1 dnevni in tedenski počitek uredi v povprečnem minimalnem trajanju v obdobju 2 mesecev. Takšna ureditev bi zagotavljala ustrezen počitek strokovnim delavcem, hkrati pa nemoteno delovanje in lažjo organizacijo interventne službe, ki bo lahko posredovala v vseh nujnih in neodložljivih primerih.

Namen predlagane spremembe je zagotoviti čim večji nabor strokovnih delavcev za vključitev v interventno službo.

K 2. členu:

Oblikovana je določba, s katero se določa obvezna vključenost v supervizijo za strokovne delavce in strokovne sodelavce, ki na centrih za socialno delo izvajajo socialnovarstvene storitve, javna pooblastila in naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi.

K 3. členu:

S predlagano novo določbo se vzpostavlja pravna podlaga, s čimer se bo pri izvajalcih institucionalnega varstva iz 50., 51., 52. in 54. člena tega zakona zagotovila tudi krizna namestitvev za starejše osebe, za mlajše invalidne osebe, za odrasle duševno in telesno prizadete osebe ter za otroke, mladostnike, odrasle osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju ali za odrasle osebe, ki nujno

potrebujejo takojšnjo pomoč zaradi socialnih, psiholoških, zdravstvenih ali drugih kriznih razmer, kar doslej ni bilo urejeno. Z novo pravno podlago se zagotovi krizna namestitev osebam, za katere v drugih oblikah ni bilo možno zagotoviti potrebnih storitev socialne oskrbe in zdravstvene nege ter zdravstvene rehabilitacije, ki jo oseba potrebuje, torej, ko so vse druge možnosti izčrpane ali neustrezne.

Krizna namestitev pri izvajalcu, kot ga določa prvi odstavek tega člena, se izvede na podlagi predloga krajevno pristojnega centra za socialno delo in traja 21 dni z možnostjo podaljšanja za 21 dni.

S členom se prav tako določa, da način sprejema, potrebno dokumentacijo za sprejem, način poročanja in objave prostih zmogljivosti ter način vlaganja zahtevkov za kritje stroškov kriznih namestitev in potrebne osnovne ter socialne oskrbe v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona predpiše minister, pristojen za institucionalno varstvo.

K 4. členu:

S predlagano določbo se zagotovi pravna podlaga za sprejem predpisa ministra, pristojnega za institucionalno varstvo, s katerim se določijo postopki sprejema, premestitve in odpustov uporabnikov pri izvajalcih institucionalnega varstva ter postopek za sprejem v krizno namestitev pri izvajalcih kriznih namestitev. K podzakonskemu predpisu da soglasje minister, pristojen za socialno varstvo.

K 5. členu:

Ob noveli zakona, ZSV-H, s katero se je na novo urejala organizacijska struktura CSD, s katero se je za vodenje posamezne enote CSD določil pomočnika direktorja CSD, se je oblikovalo določilo, ki pomanjkljivo opredeljuje pogoje, ki jih mora izpolnjevati kandidat za pomočnika direktorja v primerjavi s pogoji, ki jih mora izpolnjevati kandidat za direktorja CSD. S predlogom določbe se izobrazbeni pogoj in potrebne delovne izkušnje izenačujeta.

K 6. členu:

S predlagano določbo se urejajo pravne podlage za financiranje javnih pooblastil in nalog za namene povezovanja in usklajevanja vsebin na področju storitev za osebe z motnjami v duševnem in telesnem razvoju ter drugimi oviranostmi v okviru delovanja javne mreže varstveno delovnih centrov in zavodov za usposabljanje.

Socialnovarstveni zavodi v javni mreži, ki izvajajo socialnovarstvene storitve se lahko povezujejo v skupnosti, kar urejajo določbe 68.a člena tega zakona. Poleg ostalih nalog navedene skupnosti (na področju domov za starejše in posebnih socialnovarstvenih zavodov kot tudi centrov za socialno delo) opravljajo tudi upravne naloge na področju socialnega varstva kot javna pooblastila, določena v 68.b členu in 68.c členu tega zakona.

Formalizacija in zakonsko urejeno povezovanje ter financiranje javnih pooblastil oziroma določenih nalog (obravnavo strokovnih vprašanj in sodelovanje z izdelavo predlogov možnih sistemskih rešitev, zbiranje podatkov, prenos znanja in izdelava predlogov na področju standardov in normativov) doslej ni bilo urejeno za področje delovanja varstveno delovnih centrov in zavodov za usposabljanje, ki izvajajo storitve za osebe z motnjo v duševnem in telesnem razvoju.

Zato v novem 68.č členu za navedene izvajalce v javni mreži na poenoteni način predlagamo povezovanje skupnosti, ki bodo opravljale navedene naloge kot javna pooblastila, ki bodo vsebinsko razmejena.

K 7. členu

S predlagano dopolnitvijo ZSV se zasleduje strokovnost kadra na področju socialnega varstva, ki ga na terenu primanjkuje, kar bi omogočilo zaposlitev kandidatov, ki še niso opravili strokovnega izpita za strokovne delavce na področju socialnega varstva. Predviden je pogoj opravljenega strokovnega izpita, a se na ta način kandidata že zaposli pod odložnim pogojem.

Predvidena je še izpolnitev pogoja, da ne gre za prvo zaposlitev. Predhodne delovne izkušnje se namreč zahtevajo iz razloga, da predlagana dopolnitev, ki omogoča zaposlitev pod odložnim pogojem, ne bi postala obvod za pripravništvo (da ne bi prišlo do izigravanja sistema pripravništva oziroma do uporabe navedene določbe namesto instituta pripravništva pri prvi zaposlitvi).

K 8. členu:

S predlagano dopolnitvijo ZSV se zasleduje strokovnost kadra na področju socialnega varstva, ki ga na terenu primanjkuje, kar bi omogočilo zaposlitev kandidatov, ki še niso opravili strokovnega izpita za strokovne sodelavce na področju socialnega varstva. Predviden je pogoj opravljenega strokovnega izpita za strokovne sodelavce, a se na ta način kandidata že zaposli pod odložnim pogojem.

Predvidena je še izpolnitev pogoja, da ne gre za prvo zaposlitev. Predhodne delovne izkušnje se namreč zahtevajo iz razloga, da predlagana dopolnitev, ki omogoča zaposlitev pod odložnim pogojem, ne bi postala obvod za pripravništvo (da ne bi prišlo do izigravanja sistema pripravništva oziroma do uporabe navedene določbe namesto instituta pripravništva pri prvi zaposlitvi).

K 9. členu:

Zaradi uskladitve področne zakonodaje z Zakonom o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (Uradni list RS, št. 39/16, 47/19, 92/21 in 76/23), se v zakonu vzpostavlja pravna podlaga za vodenje in odločanje v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij na področju socialnega varstva za regulirane poklice na področju socialnega varstva, za državljane EU. Poleg tega se vzpostavlja tudi pravna podlaga za postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij za državljane tretjih držav.

K 10. členu:

Predlaga se uvedba novega naziva v okviru napredovanja strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive, in sicer za VI. tarifni razred (višješolska izobrazba) dodaten naziv »svetnik«, za VII. tarifni razred (visokošolska izobrazba) pa dodaten naziv »višji svetnik«.

Uvedba novega naziva pri napredovanju strokovnega kadra na področju socialnega varstva bo pripomogla k vzpostavitvi primerljivosti kariernega razvoja strokovnega kadra na področju socialnega varstva s kariernim razvojem na področju vzgoje in izobraževanja.

S tem se bo zagotovila primerljivost napredovanj strokovnega kadra na dveh primerljivih področjih.

Z uvedbo novega naziva se bo dopolnil karierni razvoj strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva. S tem se vzpostavlja tudi dodatna motivacija v kariernem razvoju strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev, podaljša se obdobje kariernega napredovanja in omogoča razširitev ter poglobitev znanja in prenos tako pridobljenega znanja med izvajalce socialnega varstva.

K 11. členu:

Namen predlagane spremembe je določitev vrste nagrad in števila nagrad, ki jih minister, pristojen za socialno varstvo lahko podeli na vsakoletni podelitvi nagrad in priznanj za delo na področju socialnega varstva.

K 12. členu:

V prehodnih določbah je zakonsko postavljen rok, ki ministra, pristojnega za institucionalno varstvo, zavezuje k sprejemu podzakonskega akta iz 54.c člena tega zakona (s katerim določi način sprejema, potrebno dokumentacijo za sprejem, način poročanja in objave prostih zmogljivosti in način vlaganja zahtevkov za kritje stroškov kriznih namestitvev in potrebne osnovne ter socialne oskrbe), v treh mesecih od uveljavitve tega zakona. Podzakonski akt sprejme minister, pristojen za institucionalno varstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za socialno varstvo.

K 13. členu:

Zaradi uveljavitve novega naziva pri napredovanju na področju socialnega varstva je treba spremeniti Pravilnik o napredovanju strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive (Uradni list RS, št. 107/00, 31/01, 88/01 in 78/22) upoštevajoč drugi odstavek 74. člena tega zakona, do 30. 9. 2025.

K 14. členu:

Minister, pristojen za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, izda podzakonski akt iz 75. člena zakona najkasneje 31. 3. 2025.

K 15. členu:

Določa se začetek veljavnosti zakona, to je naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati se začne petnajsti dan po objavi, razen 49.c člena zakona, ki se začne uporabljati 1. januarja 2026.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

49.b člen

Socialno varstvene storitve, javna pooblastila in naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi, center za socialno delo opravlja tudi izven poslovnega časa, če je treba posredovati v nujnih in neodložljivih primerih izvajanja pomoči večjim skupinam ogroženega prebivalstva.

57. člen

Ne glede na določbo prvega odstavka prejšnjega člena je lahko za direktorja, ki organizira in vodi strokovno delo in poslovanje socialno varstvenega zavoda, imenovana tudi oseba, ki ima končano višjo strokovno izobrazbo iz 69. člena tega zakona, dvajset let delovnih izkušenj, od tega najmanj pet let na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih na področju socialnega varstva, in opravljen strokovni izpit po tem zakonu.

V socialno varstvenem zavodu, v katerem je v skladu z aktom o ustanovitvi poslovanje in vodenje strokovnega dela zavoda ločeno, je ne glede na določbo drugega odstavka prejšnjega člena za direktorja, ki organizira delo in vodi poslovanje doma, lahko imenovana tudi oseba, ki ima višjo strokovno izobrazbo iz 69. člena tega zakona in dvajset let delovnih izkušenj, od tega najmanj pet let na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih na področju dejavnosti socialnega varstva, ki jo opravlja ta socialno varstveni zavod.

74. člen

Strokovni delavci in strokovni sodelavci z višješolsko strokovno izobrazbo, lahko napredujejo v naziv mentor in svetovalec, strokovni delavci in strokovni sodelavci z visokošolsko izobrazbo pa v naziv samostojni svetovalec in višji svetovalec.

Napredovanje strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev podrobneje predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

75. člen

Republika Slovenija podeljuje strokovnim delavcem, strokovnim sodelavcem ter laičnim delavcem na področju socialnega varstva nagrade in priznanja kot posebna družbena priznanja za izjemne uspehe pri delu na področju socialnega varstva.

Minister, pristojen za socialno varstvo predpiše natančnejše pogoje za podeljevanje nagrad in priznanj iz prejšnjega odstavka, sestavo komisije in postopek za podeljevanje nagrad in priznanj.

VI. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

V skladu s prvo in četrto alinejo prvega odstavka 142. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24), Vlada RS predlaga, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, ker gre za manj zahtevne uskladitve zakona z drugimi zakoni – predvsem z Zakonom o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju in za druge manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona.

Predlagane spremembe in dopolnitve zakona so povezane tudi z reševanjem kadrovske problematike glede zaposlitev na področju socialnega varstva.

VII. PRILOGE

- Pravilnik o postopkih pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o napredovanju strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive,
- Pravilnik o nagradah in priznanjih za delo na področju socialnega varstva
- test sorazmernosti (postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij)